

Natosta pitää keskustella

Turvallisuuspoliittiset kysymykset tuntuvat olevan edelleen kielletty aihe. Kaikki keskustelu erityisesti Nato-jäsenyyden ympärillä kuulostaa vain leimakirveen mätkeen tahdittamalta eipäs-juupas-tukkanuottaselta. Päivänpolitiikasta vastaavien vaitonaisuuden osin ymmärtääkin, kun puhutaan kuitenkin maaillemme merkittävistä ulkopoliittisista asioista. Mutta meidän tavallisten kansalaisten olisi aika puhua asioista oikeilla nimillä - vailla turhaa hurskautta sekä poliittista korrektiutta.

Kylmän sodan aikaiset opit eivät enää toimi sellaisenaan Euroopassa. Länsi on laajentanut vaikutuspiirinsä voimakkaasti entisen Neuvostoliiton liittolaismaihin ja jopa sen alueelle. Näin on tehnyt EU ja näin on tehnyt myös Nato. Tämä luonnollisesti ärsyttää Venäjää ja aiheuttaa ainakin sanallista sapelinkalistelua. Toisaalta kynnyks avoimelle aggressiolle länsiliittoutumaa vastaan on erittäin korkea. Liittoutuma ei pysty hylkäämään yhtä jäsenmaataan kovan paikan edessä menettämättä uskottavuuttaan.

Tällaisessa tilanteessa suurvallan elkeitä uudelleen harjoittelevalle Venäjällä saattaisi olla haluja antaa opetus heidän mielestään röyhkeäksi käyvälle lännelle. Houkutteleva kohde voiman käyttöön olisi puskurivyöhykkeen liittoutumaton maa, joka vielä lisäksi on selvästi Natoon kallellaan. Georgia oli tästä esimerkki, eikä ehkä viimeinen lajissaan. Kartasta voi itse kukin katsoa muut mahdolliset "opetuskappaleet". Lista on lyhyt eikä kovin miellyttävä kannaltamme.

Maailmanhistoriassa sopimukset ovat aina olleet vain paperia. Tekosyy niiden rikkomiseen löytyy aina, kun riittävän suuri maa haluaa jotain riittävän paljon. Se voi olla vaikkapa kansalaisten maa-omaisuuden suojeleminen naapurissa. Toinen riskitekijä meille olisi Venäjän keskusvallan heikkeneminen tai jopa hajoaminen. Silloin rajamme taakse voisi hetkessä muodostua arvaamaton ja epävakaa suurehko valtio. Sellaisella ei ole voimaa painostaa sotilasliittoa, mutta pieni yksinäinen maa olisi eri asia.

Jos uskoo näiden uhkakuvien olevan mahdollisia, aikaa ei ole tuhlattavaksi asti. Länsinaapurin edesottamuksia ei kannata odotella, he todennäköisesti peesaavat meitä. Nato ei hyödytä Ruotsia mitenkään niin kauan kun olemme suojakilpenä. Puheet liittymisestä vasta maailmantilanteen kärjistyessä tai Venäjän alkaessa uhittlemaan ovat itsepetosta. Ei vuosien mittaista liittymisprosessia ehdi käynnistää enää siinä vaiheessa - on myöhäistä vakuuttaa kun pelti jo rytisee.

Monet suomalaiset suhtautuvat kriittisesti Amerikkaan. Sen maailmanpoliisin toiminnasta ja ihmisoikeusrikkomuksista ollaan aiheestakin suuttuneita. Suomalaisen sotilaan ainoa oikea tehtävä voi olla kotimaan puolustaminen, siksi ajatus sotilaallisesta liittoutumisesta epäilyttää. Toisaalta asenteissa on myös jumiutumista Kekkonen aikaiseen pakonomaiseen puolueettomuuteen. Sehän monesti halutaan ajatella maamme linjaksi ja valinnaksi, vaikka kyse taisikin olla enemmän selviytymiskeinosta.

En sano, että meidän pitäisi välttämättä liittyä Natoon lähivuosina. Asia ei ole aivan yksinkertainen tai kummankaan näkökannan perustelut kiistämättömät. Avointa keskustelua kuitenkin pitää käydä. Lähtökohtana on oltava Suomen turvallisuus ja kaikki muu tulee kakkosena. Ja jos tulee tiukka paikka ja kysymys kuuluu haluammeko olla Venäjän vai läntisten demokratioiden leirissä, monikaan suomalainen ei enää kumarrakaan itään. Sen suunnan anti on tullut meille liiankin tutuksi.

Jani Mäkelä
Lappeenranta